

Primljeno: 28.07.20
Ur. broj: 421/20

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA**

**KLASA: 450-02/19-01/27
URBROJ: 513-06-03-20-9
Zagreb, 16. srpnja 2020.**

**Hrvatska udruga za zaštitu potrošača
n/r Tomislav Lončar
Ozaljska 93/II
10000 Zagreb**

**PREDMET: Upit u vezi s isplatom primanja
- odgovor, daje se**

Poštovani gospodine Lončar,

Slijedom Vašeg upita u vezi s isplatom primanja preko računa banaka i naplaćivanju naknada za podizanje gotovine na šalterima, u okviru djelokruga rada Ministarstva financija, dajemo slijedeći odgovor.

U skladu s člankom 86. Zakona o porezu na dohodak (Narodne novine, br. 115/16, 106/18, 121/19 i 32/20; dalje u tekstu: Zakon) tijela državne uprave i pravosudna tijela i druga državna tijela, tijela i službe jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, zavodi, neprofitne organizacije, poduzetnici - pravne i fizičke osobe, obavljaju isplate primitaka koji se smatraju dohotkom obveznicima poreza na dohodak te isplate primitaka koji se ne smatraju dohotkom, odnosno na koje se ne plaća porez na dohodak fizičkim osobama na njihov žiroračun kod banke, a iznimno na njihov tekući račun sukladno posebnim propisima te u gotovom novcu na propisan način.

Primici koji se iznimno mogu isplaćivati na tekući račun i/ili u gotovini propisani su člankom 92. Pravilnika o porezu na dohodak (Narodne novine, br. 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20 i 74/20; dalje u tekstu: Pravilnik).

Stavkom 1. toga članka propisano je da u skladu s člankom 86. Zakona tijela državne uprave i sudbene vlasti te druga državna tijela i službe jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, zavodi, neprofitne organizacije, poduzetnici - pravne i fizičke osobe obavljaju isplate primitaka fizičkim osobama, na njihov žiroračun kod banke odnosno nerezidentima na njihov račun.

Stavkom 2. toga članka propisano je da iznimno od stavka 1. toga članka, navedena tijela, organizacije odnosno osobe mogu obveznicima poreza na dohodak, odnosno fizičkim osobama isplatiti na njihov tekući račun kod banke:

1. primitke po osnovi nesamostalnog rada
2. primitke od kapitala
3. primitke koji se u skladu s člankom 8. Zakona ne smatraju dohotkom, osim primitaka po osnovi darovanja za zdravstvene potrebe
4. primitke na koje se u skladu s člankom 9. Zakona ne plaća porez na dohodak
5. naknade za rad u svezi s izborom čije je održavanje propisano posebnim zakonom, ako se isplaćuju do 1.600,00 kuna po održanom izboru
6. primitke od otuđenja posebnih vrsta imovine iz članka 59. Zakona, ako posebnim propisom nije drugačije uređeno.

Nadalje, stavkom 3. istoga članka, propisano je da iznimno od stavka 1. toga članka, navedena tijela, organizacije odnosno osobe mogu obveznicima poreza na dohodak, odnosno fizičkim osobama isplatu izvršiti i u gotovu novcu i to za:

1. mirovine iz članka 21. stavka 2. Zakona
2. nagrade nerezidentima iz članka 39. stavka 5. točke 3. Zakona, za sudjelovanje na športskim, umjetničkim i drugim natjecanjima u Republici Hrvatskoj, ako se do završetka natjecanja ne zna koji od natjecatelja ostvaruje pravo na novčanu nagradu
3. primitke od obavljanja sezonskih poslova (sezonski poslovi u poljoprivredi, branje i skupljanje plodova i bilja, poslovi prodaje poljoprivrednih proizvoda, šumskih proizvoda, osvježavajućih napitaka, ledenih slastica, dnevnog tiska, ulaznica i slično, poslovi popisivanja, anketiranja, očitavanja brojila i slično, amatersko sudjelovanje u radu kulturno umjetničkih društava i slični poslovi), uz uvjet da ovi primici kod jednog isplatitelja ne prelaze 15.000,00 kuna godišnje
4. primitke koji se u skladu s člankom 8. Zakona ne smatraju dohotkom, osim primitaka po osnovi darovanja za zdravstvene potrebe
5. primitke na koje se u skladu s člankom 9 Zakona ne plaća porez na dohodak, osim:
 - primitaka učenika i studenata na redovnom školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga po posebnim propisima
 - stipendija učenicima i studentima koje se isplaćuju za vrijeme njihova redovnog školovanja, a koje se do propisanog iznosa ne smatraju drugim dohotkom te stipendija koje služe za pokriće troškova iz članka 6. stavka 3. ovoga Pravilnika, osim troškova školarine koji se isplaćuju na račun visokog učilišta
 - športskih stipendija, nagrada za športska ostvarenja i naknada športašima amaterima prema posebnim propisima, do propisanih iznosa
 - nagrada za radne rezultate i druge oblike dodatnog nagrađivanja radnika (dodatna plaća, dodatak uz mjesečnu plaću i si.) na koje se do propisanog iznosa ne plaća porez na dohodak
 - primitaka radnika iz članka 7. stavka 2. r.br. 34. i 37. te stavka 36. Pravilnika.
6. primitke od otuđenja posebnih vrsta imovine iz članka 59. Zakona, ako posebnim propisom nije drugačije uređeno.

Zaključno, sukladno članku 85. Zakona, banke i druge financijske organizacije koje obavljaju poslove platnog prometa dužne su Poreznoj upravi na njezin zahtjev dostaviti podatke o prometu preko računa obveznika poreza na dohodak. Na zahtjev Porezne uprave dužne su te podatke za pojedine obveznike poreza na dohodak dostaviti i tijekom godine.

Slijedom navedenog, za porezne svrhe ili za svrhe praćenja, Zakonom je propisano generalno pravilo odnosno obveza isplate primitaka fizičkim osobama na žiroračun kod banke neovisno radi li se o oporezivim ili neoporezivim primicima te iznimke odnosno primici koji se mogu osim na žiroračun isplatiti na tekući račun ili u gotovu novcu.

Nadalje, vezano uz dio upita koji se odnosi na traženje osobnih podataka sukladno Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Narodne novine, broj: 108/2017 i 39/2019 dalje u tekstu: ZSPNFT) u okviru djelokruga rada Ministarstva financija, dajemo sljedeći odgovor.

Obvezu prikupljanja i provjere podataka o identitetu platitelja i primatelja pri prijenosu novčanih sredstava propisuje Uredba (EU) 2015/847 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) broj: 1781/2006 (u nastavku teksta Uredba), a koja je neposredno primjenjiv pravni propis u Republici Hrvatskoj i čiju provedbu osigurava ZSPNFT.

S tim u vezi Hrvatska narodna banka donijela je Odluku o mjerama pružatelja platnih usluga u skladu s člankom 25. Uredbe (EU) 2015/847 (Narodne novine, broj: 57/2018, u daljnjem tekstu: Odluka). U članku 6. Odluke propisano je da su se pružatelji platnih usluga dužni uskladiti s Uredbom u vezi sa svim prijenosima novčanih sredstava koji se barem djelomično odvijaju elektroničkim putem i neovisno o korištenom sustavu za razmjenu poruka ili sustavu plaćanja i namire, osim u ako su Uredbom propisana izuzeća i odstupanja.

Člankom 7. stavkom 1. Odluke propisano je da, kako bi primijenili izuzeća i odstupanja navedena u Uredbi, pružatelji platnih usluga moraju uspostaviti sustave i kontrole kako bi osigurali ispunjenje uvjeta za navedena izuzeća i odstupanja. U stavku 2. istog članka propisano je da pružatelji platnih usluga koje ne mogu utvrditi da su uvjeti za izuzeća i odstupanja u Uredbi ispunjeni, postupaju u skladu s Uredbom glede svih prijenosa novčanih sredstava.

Nastavno na sve gore navedeno, svaka poslovna banka svojim pravilnikom ili općim uvjetima propisuje postupke potrebne za uspostavljanje poslovnog odnosa, odnosno ugovaranje i/ili obavljanje pojedine bankovne ili financijske usluge.

Poslovna banka utvrđuje identitet klijenta uvidom u važeću identifikacijsku ispravu, tj. službeni dokument s fotografijom osobe, koju izdaje nadležno državno domaće ili strano tijelo sa svrhom identifikacije osobe, a koju presliku poslovna banka zadržava i koristi u svrhe koje su podudarne sa svrhom prikupljanja, odnosno u svrhu pravnih obveza banke kao voditelja obrade po propisima koji uređuju sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma i/ili u svrhu provjere i potvrde identifikacije klijenta prilikom ugovaranja i korištenja određene usluge kao i u slučaju legitimnih interesa glede sprječavanja prijevара na štetu klijenta a uz primjenu svih kadrovskih, tehničkih i organizacijskih mjera zaštite osobnih podataka.

Za potrebe uspostave poslovnog odnosa i/ili sklapanja i/ili provedbe pojedine bankovne i/ili financijske usluge, kao i za potrebe potpunosti i ažurnosti osobnih podataka tijekom trajanja poslovnog odnosa, klijent je obavezan dati poslovnoj banci svoj osobni identifikacijski broj (OIB), kao i druge osobne podatke za potrebe Jedinog registra računa (JRR), kao i u druge svrhe u skladu s pozitivnim propisima.

Zaključno, još jednom naglašavamo da pritužbe u pogledu zakonitosti pružanja platnih usluga banaka potrošači mogu uputiti Hrvatskoj narodnoj banci jer je u odredbama članka 81. i 82.

ZSPNFT Hrvatska narodna banka određena kao nadležno nadzorno tijelo koje provodi nadzor nad bankama i drugim kreditnim institucijama u pogledu primjene ovog Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata te Uredbe (EU) 2015/847.

S poštovanjem,

